

ROMÂNIA
UNIVERSITATEA „TITU MAIORESCU” BUCUREȘTI
ȘCOALA DOCTORALĂ DREPT
SPECIALIZARE: CRIMINALISTICĂ

TEZĂ DE DOCTORAT:

**„INVESTIGAREA CRIMINALISTICĂ A INFRAȚIUNILOR DIN DOMENIUL
ASIGURĂRILOR”**

COORDONATOR ȘTIINȚIFIC:
PROF. UNIV.DR. GHEORGHE POPA

DOCTORAND:
ALEXANDRU VASILACHE

BUCUREȘTI, 2025

REZUMAT ROMÂNĂ

1. Justificarea alegerii temei

Industria asigurărilor a reprezentat pentru mine un domeniu extrem de atractiv, încă din perioada studiilor universitare, perioadă în care am interacționat în mod direct cu acest domeniu, lucrând în mod efectiv în această industrie.

Interesul pentru zona asigurărilor a sporit odată cu finalizarea studiilor universitare când am conștientizat noțiunile de risc, de protecție, de economie și cel mai important de necesitatea fiecărei persoane de a se simți protejată. Industria asigurărilor reprezintă un sector economic esențial împotriva riscurilor și a imprevizibilului, astfel încât dorința de a explora în detaliu acest fenomen a apărut ca și o consecință directă a profesiei mele de avocat, prin care am încercat și încerc și astăzi să alin problemele de natură juridică ale semenilor mei.

Fiind totodată un pasionat al tehnologiei, alegerea prezentei teme a reprezentat o consecință directă, având în vedere că este un subiect complex și provocator raportat la intersecția dintre drept, economie și tehnologie.

În egală măsură, datorită profesiei de avocat specializat în domeniul dreptului penal, cumulând o experiență de peste 20 de ani, am fost contemporan cu traversarea perioadei de tranziție dintre Codul penal și Codul de procedură penală din 1969 la Noul Cod Penal și Noul Cod de procedură penală intrate în vigoare la data de 01.02.2014. Odată cu intrarea în vigoare a acestor coduri¹, domeniul asigurărilor a beneficiat de o reglementare specifică în cadrul Codului penal, fiind pentru prima dată sancționată înșelăciunea privind asigurările², infracțiunea prevăzută și sancționată de dispozițiile art. 245 Cod Penal.

"Investigarea criminalistică a infracțiunilor din domeniul asigurărilor" se bazează pe relevanța crescută a acestui subiect în contextul actual, unde fraudele în domeniul asigurărilor au un impact semnificativ asupra economiei și încrederii publicului în sistemul de asigurări (*având în vedere și cele mai recente falimente de pe piața asigurărilor din România, care au avut un impact major asupra persoanelor asigurate*).

¹ http://www.inm-lex.ro/fisiere/d_1219/Instituti%20Si%20Infractiuni%20In%20Noul%20Cod%20Penal.pdf

² Art. 245 Cod penal – Înșelăciunea privind asigurările:

(1) Distrugerea, degradarea, aducerea în stare de neîntrebuințare, ascunderea sau înstrăinarea unui bun asigurat împotriva distrugerii, degradării, uzurii, pierderii sau furtului, în scopul de a obține, pentru sine sau pentru altul, suma asigurată, se pedepsește cu închisoarea de la unu la 5 ani.

(2) Fapta persoanei care, în scopul prevăzut în alin. (1), simulează, își cauzează sau agravează leziuni sau vătămări corporale produse de un risc asigurat se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă.

(3) Împăcarea înlătură răspunderea penală.

2. Problematica supusă cercetării

Problematica cercetării fraudei în domeniul asigurărilor este complexă și relevantă, având implicații economice, juridice și sociale. În atare situație, cercetarea își propune să exploreze:

- a) **Definirea și tipuri de fraudă:** Întrebarea fundamentală este ce constituie fraudă în domeniul asigurărilor și care sunt formele cele mai frecvente (de exemplu, accident fabricat, exagerarea daunelor, etc.).
- b) **Impactul financiar:** Analiza costurilor economice asociate fraudei în asigurări, atât pentru companiile de asigurări, cât și pentru consumatori, care pot suporta premii mai mari din cauza acestei fraude.
- c) **Mecanisme de detectare și prevenire:** Evaluarea tehnicilor și tehnologiilor utilizate de companiile de asigurări pentru a identifica și combate fraudă, inclusiv utilizarea analizei datelor și a inteligenței artificiale.
- d) **Aspecte juridice:** Studiul legislației existente privind fraudă în asigurări, inclusiv măsurile de sancționare și protecțiile legale pentru victime.
- e) **Psihologia fraudatorilor:** Investigarea motivațiilor psihologice și sociale care îi determină pe indivizi să comită fraudă și profilarea tipurilor de persoane implicate.
- f) **Cadrul cultural și etic:** Examinarea modului în care cultura organizațională și valorile etice influențează comportamentul în domeniul asigurărilor și predispoziția spre fraudă.
- g) **Studii de caz:** Analiza unor cazuri notabile de fraudă în asigurări pentru a identifica pattern-uri și a extrage lecții învățate.
- h) **Implicarea tehnologiei:** Impactul noilor tehnologii, cum ar fi blockchain-ul sau big data, în monitorizarea și prevenirea activităților frauduloase.
- i) **Colaborarea între instituții:** Studiarea modului în care diferitele entități (companii de asigurări, autorități de reglementare, consumatori) colaborează pentru a reduce fraudă.

Cercetarea acestor aspecte poate contribui la dezvoltarea unor strategii mai eficiente pentru prevenirea și combaterea fraudei în domeniul asigurărilor, având un impact pozitiv asupra sectorului în ansamblu.

3. Tipul de cercetare: Cercetare științifică aplicativă, multidisciplinară cu relevanță națională și internațională, orientată spre identificarea problemelor și oferirea de soluții practice.

4. Stil de cercetare: Mixt (cantitativ pentru tehnici structurate precum experimentul, observația și calitativ pentru tehnici nestructurate).

5. Scopurile cercetării:

- **Identificarea și înțelegerea tipurilor de fraude:** Investigarea diferitelor forme de fraudă în asigurări (de exemplu, fraude prin accidente fictive, daune exagerate, și polițe false) pentru a dezvolta o clasificare clară și detaliată a acestora.
- **Evaluarea impactului economic:** Analiza costurilor economice generatoare de fraude, atât pentru companiile de asigurări, cât și pentru consumatori, pentru a evidenția impactul asupra primelor de asigurare și stabilității industriei.
- **Dezvoltarea unor metode eficiente de detectare și prevenire:** Crearea sau îmbunătățirea instrumentelor și tehnicilor de detectare a fraudei, inclusiv utilizarea analizei datelor, a inteligenței artificiale și a practicurilor de audit interne.
- **Examinarea aspectelor legale și reglementărilor:** Studiul legislației naționale și internaționale privind fraudă în asigurări, inclusiv măsurile de sancționare și protecțiile legale pentru păgubiți, pentru a propune îmbunătățiri legislative.
- **Investigarea motivațiilor infractorilor:** Analiza factorilor psihologici, sociali și economici care determină indivizii să comită fraude în asigurări, contribuind la o mai bună înțelegere a comportamentului uman în acest context.
- **Promovarea eticii și a integrității:** Explorarea modului în care companiile de asigurări pot promova o cultură organizațională bazată pe etică și integritate pentru a reduce riscul de fraudă.
- **Colaborarea între părțile implicate:** Investigarea modului în care toate părțile (asigurători, autorități de reglementare, consumatori) pot colabora mai eficient în prevenirea și combaterea infracțiunilor.
- **Studii de caz și exemple concrete:** Importanța analizei studiilor de caz pentru a învăța din practici reușite sau eșuate în gestionarea fraudei.

6. Obiectivele generale:

- a) **Identificarea și analiza tipurilor de fraude:** Investigarea formelor variate de fraudă în asigurări, cum ar fi fraudele legate de accidente, daunele exagerate sau polițele false, pentru a dezvolta o clasă clară a infracțiunilor.
- b) **Colectarea și conservarea probelor:** Stabilirea unor proceduri riguroase pentru colectarea, păstrarea și analiza probelor relevante în cazul infracțiunilor din domeniul asigurărilor, asigurându-se că acestea sunt admisibile în instanță.
- c) **Evaluarea impactului reglementărilor legale:** Analiza eficacității legislației existente în combaterea fraudelor în asigurări și identificarea eventualelor lacune sau neclarități în cadrul legal.
- d) **Colaborarea cu instituțiile relevante:** Menținerea unei strânse colaborări cu agențiile de reglementare, companii de asigurări și autorități de aplicare a legii pentru a facilita schimbul de informații și resurse în investigarea fraudelor.
- e) **Dezvoltarea unei baze de date de fraude³:** Crearea și întreținerea unei baze de date cu privire la cazurile de fraudă în asigurări⁴ pentru a permite analiza tendințelor și a metodelor frauduloase utilizate⁵.
- f) **Aplicarea tehnicilor de analiză comportamentală:** Utilizarea tehnicilor psihologice și de profilare pentru a înțelege comportamentele fraudatorilor și a anticipa posibilele acțiuni viitoare.
- g) **Informarea și educarea publicului:** Promovarea conștientizării cu privire la fraudele în asigurări prin campanii educaționale și seminarii pentru a ajuta la prevenirea acestora.
- h) **Evaluarea eficienței metodelor de prevenire:** Analiza strategiilor de prevenire a fraudei implementate de companiile de asigurări și evaluarea eficienței acestora în reducerea incidentelor de fraudă.

7. Obiective specifice:

- a) **Identificarea infractorilor:** Stabilirea unui procedeu pentru a aduna informații și dovezi care pot duce la identificarea persoanelor implicate în activități frauduloase.

³ <https://pdfcoffee.com/frauda-in-asigurari-si-combaterea-acestora-pdf-free.html>

⁴ https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/guidance/guidance_fraud_risk_assessment_ro.pdf

⁵ <https://pdfcoffee.com/frauda-in-asigurari-si-combaterea-acestora-pdf-free.html>

- b) **Reconstituirea evenimentelor:** Analiza circumstanțelor și a detaliilor accidentelor sau incidentelor care au dus la solicitarea de despăgubiri pentru a determina dacă acestea sunt legitime sau frauduloase.
- c) **Analiza documentelor:** Verificarea documentelor, cum ar fi declarațiile de daune, rapoartele medicale și polițele de asigurare, pentru a detecta informații falsificate sau inconsistente.
- d) **Utilizarea tehnologiilor digitale:** Aplicarea de tehnici moderne de investigare, precum analiza de date și software specializat, pentru a detecta tipare de fraudă și a analiza informațiile înregistrate.
- e) **Colectarea de dovezi fizice:** Identificarea și adunarea probelor fizice care pot susține acuzațiile de fraudă, inclusiv mărturii, înregistrări video sau alte date tehnice.
- f) **Realizarea interviurilor:** Conducerea de interviuri cu martori, victime și suspecți pentru a obține informații relevante și perspective asupra cazului cercetat.
- g) **Colaborarea cu experți:** Implicarea experților în diverse domenii (de exemplu, în evaluarea daunelor sau în psihologie) pentru a sprijini analiza fraudei și interpretarea dovezilor.
- h) **Dezvoltarea strategiilor de prevenire:** Generarea de inițiative bazate pe dovezile colectate pentru a ajuta la prevenirea viitoarelor acte de fraudă în asigurări.
- i) **Redactarea raporturilor de investigație:** Crearea unor rapoarte detaliate care să sintetizeze descoperirile, metodologiile utilizate, probele adunate și concluziile, pentru a fi utilizate în cadrul proceselor legale.
- j) **Evaluarea impactului societății asupra fraudelor:** Examinarea modului în care anumite condiții sociale, economice sau culturale contribuie la creșterea fraudelor în domeniul asigurărilor.

8. Actualitatea și importanța:

Actualitatea și importanța este esențială pentru asigurarea integrității sistemului de asigurări, protejarea consumatorilor, reducerea pierderilor economice și adaptarea la un mediu în continuă schimbare.

În acest sens, actualitatea și importanța rezidă din:

- **Creșterea fraudelor în domeniul asigurărilor:** În ultimele decenii, o dată cu dezvoltarea industriei asigurărilor, s-a observat o creștere a infracțiunilor de fraudă. Investigarea acestor infracțiuni devine crucială pentru protejarea atât a companiilor de asigurări, cât și a consumatorilor;
- **Impactul economic:** Frauda în asigurări generează pierderi semnificative pentru companiile de asigurări, care, în cele din urmă, afectează primele de asigurare și încrederea consumatorilor în acest sector. O investigație eficientă poate contribui la reducerea acestor pierderi și la menținerea stabilității economice;
- **Protecția consumatorilor:** Investigarea infracțiunilor din domeniul asigurărilor ajută nu doar companiile, ci și consumatorii, prin asigurarea faptului că resursele sunt utilizate corect și că toate cererile de despăgubire sunt legitime. Acest lucru contribuie la menținerea unor premii coerente și juste;
- **Evoluția tehnologică:** Odată cu apariția noilor tehnologii și a digitalizării, metodele de fraudă devin din ce în ce mai sofisticate. Investigarea criminalistică trebuie să se adapteze constant acestor schimbări, utilizând tehnici și instrumente moderne pentru a detecta și preveni fraudă.
- **Colaborarea interinstituțională:** Investigarea eficientă a infracțiunilor din domeniul asigurărilor necesită o colaborare strânsă între companiile de asigurări, autoritățile de reglementare, organele de ordine și justiție. Această cooperare este esențială pentru a răspunde rapid și eficient la fraudele emergente.
- **Descurajarea infracțiunilor:** O investigație riguroasă a cazurilor de fraudă și sancțiunile corespunzătoare impuse infractorilor contribuie la descurajarea altor potențiali fraudatori, promovând un climat de respectare a legii în domeniul asigurărilor.
- **Importanța educației și conștientizării:** Cunoașterea metodelor de fraudă și a modului în care funcționează acestea trebuie comunicată eficient atât cu consumatorii, cât și cu profesioniștii din industrie. Investigarea infracțiunilor poate include și aspecte educaționale care să ajute la prevenirea fraudelor prin conștientizarea riscurilor.

9. Metodologia de cercetare este alcătuită dintr-un mix metode, tehnici și instrumente utilizate în criminalistică și alte științe, subliniind astfel multidisciplinaritatea, care contribuie la

construirea unor punți de legătură, a unor conexiuni ce pun în evidență specificul științelor criminalistice, interacțiuni imposibil de evidențiat disciplinar.

10. Metode și tehnici de cercetare

- a) **Metoda comparativă**, care este fundamentală în procesul de identificare a persoanelor și obiectelor, ea constituind baza metodologică a expertizelor criminalistice.
- b) **Observația**, care este o metodă de cunoaștere perceptivă, organizată cu scopul descoperirii și formulării faptelor științifice fără modificarea stării fizice a realității. În cadrul prezentului demers sunt evidențiate mai multe forme de observație științifică, însă cele mai importante sunt: observația cantitativă și calitativă. Observația cantitativă își propune să înregistreze schimbările ce au loc în caracteristicile cantitative ale cercetării, în timp ce a doua se referă la modificările calitative.⁶
- c) **Experimentul**, care este o metodă empirică importantă și care cunoaște o aplicare largă în biologie, chimie, fiziologie, medicină.⁷ O variantă a experimentului este și **exercițiul mintal**, totul petrecându-se la nivelul gândirii, imaginației.
- d) **Analiza**, care este o metodă de cercetare ce divizează întregul în părțile componente și evidențiază laturile, însușirile, relațiile acestora și **sinteza**, inversă analizei care unește părțile obiectului, dezmembrat anterior, într-un întreg.⁸
- e) **Inducția**, care este o metodă de cercetare și stil de gândire în care concluzia finală este justificată în baza premiselor particulare.
- f) **Deduția**, care este metodă de judecată, când din premise generale cu necesitate urmează concluzia cu caracter particular.⁹
- g) **Metoda istorică**.

⁶Rezultatele observației sunt fixate de descriere, iar descrierea empirică reprezintă fixarea cunoștințelor despre obiectele date în observare.

⁷ Experimentul, aplicat în scop de cercetare, este orientat către descoperirea/studierea noilor însușiri ale obiectului, a unor influențe necunoscute care influențează benefic sau distructiv funcționarea sistemului/subsistemului. În știința contemporană, o semnificație majoră o are experimentul de control. Obiectul controlului poate fi ipoteza, care în urma analizei rezultatelor experimentului poate fi confirmată/ infirmată.

⁸Analiza și sinteza sunt mijloace simple de cunoaștere ce stau la baza gândirii umane, dar și mijloace universale, proprii tuturor nivelurilor și formelor cunoașterii științifice. Inițial, analiza și sinteza formează două etape ordonate ale demonstrației geometrice.

⁹ Inducția se bazează pe experiență, observație, în procesul cărora se acumulează datele necesare investigației, în timp ce în procesul deducției, în baza cunoștințelor sunt formulate concluzii cu caracter particular

- h) **Modelarea** care reprezintă studierea obiectului original prin crearea unei copii și cercetarea modelului (a copiei obiectului).¹⁰
- i) **Interviul de documentare** care este o tehnică de obținere a informațiilor, prin întrebări și răspunsuri, apelându-se la mijloace verbale.¹¹

13. Fazele cercetării.

Cercetarea a cuprins 3 faze:

- **Faza conceptuală** care a constat în alcătuirea unui corpus de texte din literatura de specialitate internă și internațională cu privire la problematicile puse în discuție. Textele avute în vedere la alcătuirea corpusului de texte au fost lucrări publicate în limba română, engleză, italiană, franceză, spaniolă și portugheză.

Această primă fază a constat în colectarea datelor obținute din surse primare și secundare, cu scopul efectuării unei analize critice a stadiului cunoașterii, în vederea conceptualizării, dar și o formulării ipotezelor de lucru.

- **Faza metodologică** a cuprins stabilirea strategiei de verificare și instrumentele de colectare a informației, descrierea desfășurării și a colectării datelor, prezentarea planului de analiză a datelor culese. Apoi, s-a realizat o atentă verificare și analizare a informațiilor colectate, în scopul constituirii bazei pentru următoarea fază.
- **Faza empirică** a fost dedicată studiului exploratoriu, a verificării autenticității rezultatelor obținute, interpretării, comparării, a propunerilor și concluziilor.

14. Finanțare:

¹⁰Modelarea presupune construirea modelului (sunt reproduse particularitățile de structură, comportare și alte proprietăți ale originalului) și cercetarea lui experimentală sau rațională ulterioară. Modelarea este aplicată în științele tehnice, în științele naturii, în științele socio-umanistice. Modelarea este dictată de necesitatea de a cerceta acele aspecte ale obiectelor care nu pot fi atinse în mod nemijlocit sau nu pot fi studiate în alt mod. În societatea contemporană este aplicată modelarea computerizată prin folosirea unui program special capabil să modeleze diferite procese reale.

¹¹Interviurile sunt utilizabile mai ales atunci când sunt studiate fenomene și procese mai greu observabile. Utilizat pentru prima dată în psihoterapie și în psihotehnică, interviul reprezintă una dintre cele mai frecvent utilizate metode de cercetare, aplicată atât în științele sociale și științele socio-umane, în vederea stabilirii relațiilor dintre variabile, verificarea și testarea ipotezelor.

Cercetarea nu a beneficiat de finanțare de la bugetul de stat, granturi sau fonduri ale vreunei organizații non-profit sau profit ori oricare altă sursă, realizându-se, exclusiv, din resurse financiare proprii, dobândite în urma activității realizate din anul 2006, respectiv cea de avocat.

15. Declarație de interese:

Conducătorul științific al lucrării, domnul profesor univ. dr. Gheorghe Popa, deține funcția de președinte al Asociației Criminaliștilor din România, iar ocupația subsemnatului este de avocat.

CONȚINUTUL TEZEI

Cercetarea noastră debutează cu o scurtă incursiune a istoricului sistemului asigurărilor din România, ce reprezintă asigurările, elementele tehnice ale asigurării, cum se clasifică asigurările precum și care sunt organismele cu atribuții de control în prevenirea și sancționarea fraudelor în domeniul asigurărilor.

În acest sens, în cadrul primului capitol am descris pe larg care a fost evoluția pieței asigurărilor din România, plecând de la prima societate de asigurări, Casa de incendiu, care a fost înființată în 1744 la Brașov, pentru ca ulterior, după semnarea Tratatului de la Adrianopol în 1829, comercianții români să obțină dreptul de a desfășura activități comerciale pe Dunăre, ceea ce a creat oportunități semnificative pentru societățile private de asigurări, în special în domeniul polițelor pentru transporturi

În 1942, a fost înființată Regia Autonomă a Asigurărilor de Stat, prima instituție de stat specializată în reglementarea asigurărilor, care practica toate tipurile de asigurări și deținea monopolul asupra bunurilor de stat. După 1948, toate societățile de asigurări au fost naționalizate și au devenit parte din Sovrom-Asigurare. În 1952, s-a înființat Administrația Asigurărilor de Stat (ADAS), care a fost singura societate de asigurări până în 1990, iar în 1995 a fost creată societatea de asigurări OMNIASIG. Pentru o mai bună înțelegere a prezentei teme, am ales să prezentăm și elementele de natură tehnică ale asigurărilor, dintre care enumerăm **subiectele asigurării, obiectele asigurării, suma asigurată, prima de asigurare, cota de primă, dauna, termenul de avarie comună, despăgubirea, franșiza** și nu în ultimul rând **perioada de asigurare**.

Tot în cadrul acestui prim capitol, am înțeles să prezentăm și o clasificare a asigurărilor, precum și care sunt organismele cu atribuții de control în prevenirea și sancționarea fraudelor în domeniul asigurărilor. Nu în ultimul rând, prin raportare la titlul prezentei lucrări am realizat și o descriere a tipurilor de fraudă în asigurări.

Prin capitolul II al lucrării, intitulat Studiu comparativ privind regimul juridic al asigurarilor in spatiul european, ne-am propus să realizăm o analiză comparativă a modalităților în care sistemul asigurărilor este reglementat la nivelul spațiului comunitar.

Atunci cand Tratatul de la Roma a fost elaborat, libera circulatie a persoanelor nu a fost proiectata ca un drept al cetatenilor statelor membre de a se deplasa oriunde in comunitate in orice scop. Initial libertatea de circulatie a fost legata de conceptul de lucratori, de ceea ce doctrina germana numea "Markburger" atunci cand descrie statutul persoanelor in dreptul comunitar, respectiv persoana care exercita activitati economice transfrontaliere. Principiul liberei circulatii a persoanei a evoluat in contextul crearii Pietei Interne alaturi de celelalte libertati. Evolutia s-a datorat atat jurisprudentei Curtii cat si a activitatilor legislative a celorlalte instante comunitare. Atat in tratate cat si in legislatia secundara si in literatura de specialitate libera circulatie a fortei de munca e tratata impreuna cu cea a serviciilor, acestea fiind strans legate prin insasi natura lor. Libertatea de prestare a serviciilor poate fi definita ca fiind dreptul de a oferi, avandu-se ca baza un sediu plasat in Comunitate.¹² Toate aceste transformări prin care au trecut statele de-a lungul timpului, deși relativ scurte în contextul istoriei, au dus la identificarea unor soluții de „protecție”. Într-o economie instabilă, atât persoanele fizice, cât și cele juridice necesită protecție. Din această nevoie a apărut conceptul de asigurare¹³. Asigurările de viață reprezintă o modalitate de a oferi sprijin financiar individului în caz de accident, boală, invaliditate sau deces. Odată cu formarea Uniunii Europene, s-a urmărit crearea unei piețe unice a asigurărilor, ceea ce a necesitat elaborarea unui set de reglementări care să guverneze activitatea asigurătorilor din spațiul european. Una dintre primele măsuri a fost semnarea Tratatului de la Roma, la 1 ianuarie 1958. Până atunci, piețele de asigurări din fiecare țară funcționau conform normelor naționale, juridice și administrative. Astfel, au apărut discrepanțe semnificative între țări, influențate, în mare parte, de conceptele prevalente la momentul adoptării reglementărilor.

În cadrul acestui capitol, ne-am propus totodată, să dezvoltăm inclusiv aria controlului asupra piețelor financiare, inclusiv cea a asigurărilor, astfel că am detaliat care este rolul instituțiilor comunitare în supravegherea macroprudențială.

În cuprinsul celui de al treilea capitol, am înțeles să abordăm care este rolul și importanța investigației criminalistice în ceea ce privește fraudă în asigurări, prin prezentarea **tipurilor de**

¹² www.studiijuridice.ro

¹³ <https://graduonet.net/referate/asigurari/directivele-europene-in-domeniul-asigurarilor-de-viata-389883>

fraudă în asigurări, a factorilor care determină fraudă în asigurări, fie că discutăm de cei economici sau de cei juridici.

Totodată, în cadrul aceluiași capitol am realizat o amplă descriere a cercetării fraudei în asigurări, cu rolul de a creiona o imagine extrem de amplă asupra amplitudinii fenomenului de fraudă în asigurări.

Capitolul IV al lucrării a fost rezervat prezentării investigației criminalistice și a rolului acesteia în combaterea fenomenului de fraudă în asigurări.

În acest sens, s-a avut în vedere prezentarea generală a infracțiunii de înșelăciune privind asigurările, cu toate elementele constitutive ale acestei infracțiuni precum și conexiunea cu alte fapte de natură penală.

Totodată, acest capitol a fost rezervat dezvoltării particularităților metodologice privind investigarea criminalistică a infracțiunii de înșelăciune privind asigurările, respectiv a principalelor probleme care trebuie clarificate prin investigarea infracțiunii de înșelăciune privind asigurările. În vederea descrierii importanței materiei criminalistice în cadrul infracțiunilor din domeniul asigurărilor, în cadrul acestui capitol a fost realizată o descriere detaliată a modalităților concrete de săvârșire a infracțiunii, precum și stabilirea faptuitorilor – *profilul criminologic al acestora*, cauzele, condițiile și împrejurările care au determinat și care au favorizat săvârșirea infracțiunii, prejudiciul cauzat și modalitatea de recuperare a acestuia, și nu în ultimul rând *principalele activități de strângere a probelor raportat la natura infracțiunii de înșelăciune privind asigurările și problemele care trebuie clarificate*

Un rol extrem de important în cadrul acestui capitol a fost alocat anchetei efective realizată de organele de urmărire penală în cazul infracțiunilor din domeniul asigurărilor precum și a mijloacelor de care dispun organele de urmărire penală în cursul urmăririi penale, respectiv constatarea și raportul de expertiză în cazul fraudelor în asigurări

CAPITOLUL V al lucrării analizează aspectele criminologice privind criminalitatea în domeniul asigurărilor, prin descrierea criminalității în asigurări. Având în vedere evoluția tehnologică, inteligența artificială și impactul acesteia în cadrul cercetării criminalistice privind infracțiunile din domeniul asigurărilor, nu putea lipsi din acest peisaj.

Prin capitolul VI al prezentei lucrări, am dorit să realizăm o incursiune în fraudele care au făcut obiectul unor investigații ample în domeniul asigurărilor, în special cele din domeniul sănătății și al artei.

În continuare, capitolul al VII-lea analizează modalitatea în care rezultatele cercetării noastre pot fi integrate în cadrul normativ și literatura de specialitate, abordând problema Reconstrucției scenei crimei, din mai multe perspective.

BIBLIOGRAFIE:

I. ACTE NORMATIVE:

1. Codul penal din 01.02.2014;
2. Codul de procedură penală din 01.02.2014;
3. Codul civil;
4. LEGE nr. 147/ 2021 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 93/2012 privind înființarea, organizarea și funcționarea A.S.F.
5. Legea nr. 129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, actualizată septembrie 2022;
6. Ordonanță de urgență nr.93/2012 privind înființarea, organizarea și funcționarea Autorității de Supraveghere Financiară - forma consolidată la 25.05.2021;
7. Legea nr. 148/2015 privind aprobarea OUG nr. 94/2013 pentru modificarea și completarea OUG nr. 93/2012 privind înființarea, organizarea și funcționarea ASF, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 136/1995 privind asigurările și reasigurările;
8. Legea nr. 147/2015 privind aprobarea OUG nr. 78/2013 pentru completarea OUG nr. 93/2012 privind înființarea, organizarea și funcționarea Autorității de Supraveghere Financiară;
9. Ordonanța de urgență nr.94/2013 pentru modificarea și completarea OUG nr.93/2012 privind înființarea, organizarea și funcționarea ASF, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr.136/1995 privind asigurările și reasigurările;
10. Legea 260/2013 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 55/2013 privind unele măsuri fiscal-bugetare și pentru modificarea unor acte normative;
11. Ordonanța de urgență nr. 78/2013 pentru completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 93/2012 privind înființarea, organizarea și funcționarea Autorității de Supraveghere Financiară;
12. OUG nr. 55/2013 privind unele măsuri fiscal-bugetare și pentru modificarea unor acte normative;
13. Lege nr.113/2013 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 93/2012 privind înființarea, organizarea și funcționarea Autorității de Supraveghere Financiară;

14. Ordonanță de urgență nr.12/2013 pentru reglementarea unor măsuri financiar-fiscale și prorogarea unor termene.

II. LUCRĂRI DE AUTOR

15. G. Antoniu, „Activitatea normativă penală a Uniunii Europene”, în Revista de drept penal nr. 1/2007, p.9;
16. F Mantovani, *Diritto penale*, parte speciali, Cedam, Padova, 1989,p.7;
17. M.D. Bogdan, Controlul în asigurări, Ed. Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2005, pag.112;
18. M.D. Bogdan, Controlul în asigurări, Ed. Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2005, pag.113
19. Vl. Stoica, “Cercetarea accidentelor de circulație”, în rev. PCC, nr. 3/1981, p. 41-61 din fondul documentar al Compartimentului de Criminalistica si de Criminologie al Procuraturii Generale
20. E. Stancu, “*Tratat de Criminalistica*”, editia a III-a revazuta si adaugita, Universul Juridic, 2004, p 617.
21. Ciurel, Violeta, Asigurari si reasigurari: abordari teoretice si practice, Editura All Beck, Bucuresti, 2000
22. Beciu, Camelia Beciu, C.; Perpelea, N. (coord.).2007. Europa si spatiul public. Practici comunicationale, reprezentari, climat emotional, Editura Academiei, Bucuresti
23. Augustin Fuerea- “Dreptul Uniunii Europene”, Editura Universul Juridic, Februarie 2016
24. Adrian Nastase “ROMANIA EUROPEANA Editura MondoMedia Institutul Social Democrat „Ovidiu Șincai“ 2007
25. Andra Dina Pana- “Europenizarea in media transnationale”, Iunie 2014, editura TRITONIC
26. Ion Bulei- “Romanii in secolele IX- XX Europeanizarea”, aprilie 2011, editura Litera
27. Fabian Gyula Drept institutional comunitar Ed. a-III-a, Editura Sfera Juridica
28. Ciurel, Violeta, 'Asigurari si reasigurari: abordari teoretice si practici internationale', Editura AllBeck, Bucuresti, 2000;

29. Ciumas, Cristina, lector univ dr, 'Asigurarile internationale- arhitectura si problematica la debutul mileniului III', Editura Intelcredo, Deva, 2001;
30. P. Chen, L'information précontractuelle en droit des assurances, P.U. Aix-Marseille, 2005
31. L. Fagnart, Droit des assurances, Presses Universitaires de Bruxelles, 2001;
32. J. Birds, N.J. Hird, Birds' Modern Insurance Law, Sweet&Maxwell, London, 2001;
33. J. Bigot (dir.), Traité de droit des assurances, tome 3, LGDJ 2002, Paris;
34. Bistriceanu, D, Gheorghe, 'Sistemul asigurarilor în România', Editura Economica, Bucuresti, 2002;
35. D.A. Constantinescu, Tratat de asigurari, Ed. Economica, Bucuresti, 2004;
36. Fr. Couilbault, C. Eliashberg, M. Latrasse, Les grands principes de l'assurance, L'Argus Editions, Paris, 2002;
37. E. Stancu – Tratat de criminalistică, Edit. Actami, București, 2004;
38. Gabriel Ion Olteanu - Metodologie Criminalistică- Cercetarea structurilor infracționale și a unora dintre activitățile ilicite desfășurate de acestea;
39. Emilian Stancu, Criminalistica , vol.I, București, Ed.Actami 1995;
40. Nita Nelu – Criminalistica – Suport de Curs, 2010
41. Nicolae Moldoveanu, Combaterea fraudei în asigurări, Editura Bren, București, 2002;
42. Silvia Varagnolo, specialist comunicare în cadrul Generali Holding – Frauda in Asigurari;
43. Camil Suciu, Criminalistica, Vol. 1, Ed. Științifică, 1962;'
44. E. Stelzer, Criminalistica, vol. I., Editura Științifică Germană, Berlin, 1977;
45. Ion Mircea, Criminalistica, Editura Lumina Lex, București, 1998;
46. C. Aioanițoie, I.E.Sandu (coordonatori) și colectiv, Tratat de tactică criminalistică, Editura Carpați, 1992;
47. M.J. Palmiotto, Criminal Investigation, Editura Nelson Hall, Publishers, Chicago, Illinois, SUA, 1994;
48. S. A. Golunski, Criminalistica, Editura Științifică, București, 1961;
49. Emilian Stancu, Tratat de criminalistică, Ediția a IV-a, 2007;
50. Aurel Ciopraga, Ioan Iacobuță, Criminalistica, Editura Chemarea, Iași, 1997;
51. Bogdan/Serban, Penal special, vol. II;
52. I.Kuglai, L. Lefterache s.a. – Cod penal – editie ingrijita si adnotata, 2007;
53. Ion Mircea, Criminalistica, Editura Lumina Lex, București, 1998;

54. Adrian Fratila, Andreea-Diana Vasilescu, „Concluzia raportului de expertiza criminalistica”, Editura Continent XXI, Bucuresti, 2001;
55. Crihaia L. și colectiv, Dicționarul Enciclopedic, Editura Cartier, București, 2003, pag. 348;
56. The Insurance Council of New Jersey (ICNJ), SUA;
57. M. Moldoveanu, Combaterea fraudei în asigurări, Editura Bren, București, 2002, pag. 108
58. Bistriceanu Gheorghe, Sistemul asigurărilor din România, Editura Economică, București, 2002, pag. 146
59. Roxana Ionescu, Asigurări și Reasigurări, Editura Universitară, București, 2016, pag. 10
60. Quidmonde, Editura Robert Laffont, Paris, 1997
61. Violeta Ciurel, Asigurări și reasigurări abordări teoretice și practice internaționale, Editura All Beck, București, 2000, pag. 4.

III. ARTICOLE, PUBLICAȚII, LUCRĂRI DE CERCETARE

62. Sinteze de Drept penal partea speciala – Mihai Udrioiu, Editia 2;
63. Gheorghe Zaharescu, Precizări cu privire la organizarea și planificarea urmăririi penale-planul de urmărire penală, în Revista P.C.C.C. nr. 2/1981;
64. Buletin documentar “expertiza tehnica”, nr. 126 – iulie 2014;
65. Ing. expert Constantin Doru – Frauda în asigurari, Buletin documentar “Expertiza tehnica” nr. 126 – iulie 2014;
66. Maciej Szostak, Sorin Alămoreanu, CRIMINALISTICA: Paradox sau paradigmă?, În Comunicări științifice la al 7-lea Simpozion Național de Criminalistică, Ed. Alma Mater, Cluj Napoca, 2003;
67. POLITICA COMPARATA – TEORIE SI METODA Suport Curs pentru Invatamant la Distanta;
68. Suport de curs ”Sisteme moderne de asigurări”, Lect. Dr Carmen Toderașcu, pagina 76;
69. Revista Dreptul, nr. 12/2009, „ Conceptul de Frauda in legislatia romana”, Dr. Mirela Gorunescu, p.170;
70. Academia Romana, Institutul de Lingvistica „Iorgu Iordan”, *DEX*, Editura Univers Enciclopedic, Bucuresti, 1998, p. 397.

71. Revista Dreptul, nr. 12/2009, „ Conceptul de Frauda in legislatia romana”, Dr. Mirela Gorunescu, p. 169.

IV. RESURSE BIBLIOGRAFICE PE INTERNET

72. <https://ifb.org.nz/what-is-fraud/consequences/>
73. <https://www.burtoncopeland.com/news/5-most-common-examples-insurance-fraud/>
74. <https://apnews.com/hub/insurance-fraud>
75. <https://www.hni.com/blog/bid/83160/6-crazy-insurance-fraud-cases-not-a-mastermind-among-them>
76. <https://www.insurancebusinessmag.com/us/guides/revealed--the-10-worst-insurance-fraud-cases-of-all-time-433114.aspx>
77. <https://financiacintelligence.ro/acada-semnaleaza-ca-asistam-la-o-crestere-alarmana-a-fenomenului-de-frauda-in-asigurari-cat-si-la-o-serie-de-abuzuri-exista-unitati-reparatoare-care-practica-tarife-nejustificat-de-mari-solic/>
78. www.asfromania.ro
79. www.insurencefraud.org
80. www.isondaje.ro
81. www.capital.ro;
82. www.studiijuridice.ro
83. www.lasig.ro
84. http://www.primm.ro/momentul-de-reasezare--a-pietei-de-asigurari_1287.html
85. <http://reports.mintel.com>
86. www.lloyds.com
87. www.cea.assur.org
88. http://www.primm.ro/asigurarile--influentate-de-tehnologie-si-de-noile-generatii-de-clienti_1768.html
89. http://www.primm.ro/o-piata-unica-a-serviciilor-financiare-europene_1711.html
90. www.cea.assur.org, Annual Report 2005-2006
91. http://www.primm.ro/ar-fi-compensarea-directa-utila-pentru-piata-rca_1656.html
92. http://www.primm.ro/rca--campioana-reclamatilor-_1426.html
93. http://www.primm.ro/asigurarile-europene-din-perspectiva-consumatorilor_1657.html

94. http://www.euoparl.europa.eu/atyourservice/ro/displayFtu.html?ftuId=FTU_5.10.4.html
95. <https://eiopa.europa.eu/>
96. <http://asfromania.ro/international/reglementari-europene/ghiduri-eiopa>
97. www.referatele.com
98. <http://www.bloombiz.ro/article--Finante-Asigurari>
99. http://www.primm.ro/bancassurance--o-noua-etapa-in-distributia-asigurarilor_1746.html
100. www.creeaza.com;